Ч. 50. Львів, неділя 23. квітня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 700 М.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 40 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 60 М. Між новинками і в редакційній части 100 М., на першій стороні 160 М. За дрібні оголошення 12 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 30 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Пересторога для Еміґрантів!

В послідних днях появилися оголошення по ріжних часописях, що еміґрація до Сполучених Держав північної Америки є вже тепер дозволена, а ті еміґранти, що їдуть кораблями під американським стягом (фаною), певно будуть допущені до американських портів.

ВІДОМОСТИ ЦІ Є ЗОВСІМ БЕЗПІДСТАВНІ Й НЕПРАВДИВІ!

До тепер не вийшов ніякий закон, який би зніс теперішні ограничення еміґрації, так, що не можна нині означити кому і коли буде дозволений виїзд в Америку.

Неправдою є також, щоби яких небудь еміґрантів примушувано послугуватися кораблями, які пливуть під американським стягом.

Всі корабельні лінії (як і тепер) будуть могли довозити еміґрантів до американських портів.

Перестерігається тому всіх, щоби не повірили неправдивим вісткам, бо наразяться на непотрібні видатки й неприємности.

Як вийде американський еміґраційний закон, тоді можна буде означити, котрий з еміґрантів дістане дозвіл на виїзд до Америки, а тоді треба зголоситися до бюра **ЛІНІЇ КУНАРД** у Львові, вул. Сикстуська ч. 37 (напроти головної почти).

ДО КАНАДИ ОДНАК НЕМА НІЯКОГО ОГРАНИЧЕННЯ! Може всякий кождої хвилі виїхати. До цего потрібний паспорт зі староства і адреса знакомої особи в Канаді. По точнійші інформації належить удатися до бюра

Лінії Кунард

у Львові, вул. Сикстуська ч. 37. (напроти головної почти)

де одержиться точні — зовсім безплатні — інформації так устні, як і письменні.

1168 1—1

:: :: Українські :: ::
машини до писа[illegible]
першорядного фабрикату надійшли вже, до набуття лише у фірми
ЕМІЛЬ УРІХ
Телефон 505. - - - - ЛЬВІВ, 3. Мая 7.

8 марок коштує
AIDA
дешевше в рульонах як в пуделках тої самої якости. Паперці і тутки правдиві лише з водним знаком „Шабелька". 2 10

Львів, 22. квітня 1922.

Рапалійська умова. Насильство, доконане у Версалю на німецькім народі, в Рапальо видало свої овочі. Як-небудь уложаться в будуччині европейські відносини, то аксіомом німецької політики буде тісне обєднання з Росією, звернене своїм вістрям проти Франції і Польщі. Ясно, що цей протифранцуський і протипольський фронт ні трохи не спричинює нам журби, як би не те, що Німеччина буде міцно піддержувати Росію в її експльоатаційних змаганнях на Україні. Німецько російське обєднання тільки зайвий раз стало наглядним доказом, що диктати, репресії, санкції і як там називаються всі ті засоби для панования над народами і країнами, не ведуть до цілі, не осягають наміченої мети.

Від першої хвилі, коли проголошено драконський заочний засуд на німецький народ в формі тзв. версайського трактату, а з другого боку коли з уст старого тигра Клемансо впало різке слово про обдротовання европейського Сходу — було ясним, що між Німеччиною й сов. Росією скорше чи пізнійше прийде до тіснійшого порозуміння. Нитки порозуміння, а що найменше взаїмної толєранції й поблажливости істнували вже давнійше. Тільки непевність Німеччини що до трівкости совітського уряду здержували німецькі правлячі кола від визнання совітів і тіснійшого порозуміння. Числячись з всякими можливостями, Німеччина у відношенню до Росії грала у всі карти, обдаровуючи своєю прихильністю всі російські ґрупи від крайних реакціонерів до большевиків. В кождій ситуації, без огляду на форму влади, Німеччина підготовлювала собі союзників.

Дожидання упадку большевиків затягнулося на літа, хоч — анальогічно до тревання европейської війни — було обчислене на місяці. Що більше! Прийшлося ствердити, що сов. уряд у Великоросії став в повнім того слова значінню національним урядом, спадкоємцем Івана Калити, Петра Великого, Катерини II, всіх Александрів і Миколаїв, російська інтеліґенція — як в краю, так і на еміґрації знайшла своїх, почала трубіти до відвороту, зміняти дороговкази. Була і — розуміється — є тільки одна можливість: усунути російську окупацію на Україні, та цим не покористувалися західні держави.

Санкціоновання совітського уряду з боку російського громадянства скріплено ще становищем Анґлії до нього.

Нагло совітська Росія стала конечною, незаступимою в світовій господарці. Саме тоді, коли економічний розвал Росії дійшов до краю, коли голодова катастрофа обняла половину радянської федерації, коли всі соціялізаційні замисли збанкротували на довгі часи, саме тоді капіталістична Европа запросила сов. Росію до Ґенуї.

Це був знак для Німеччини, що прийшла хвиля до відкритого виступу в справі порозуміння з сов. Росією. Коли антанта може укладатися й порозуміватися з совітами, коли вона шукає економічного, а тим самим і політичного зближення з Росією, то чому цього не може зробити Німеччина.

Льойд Джордж мав свій плян відносно обох сил, що від 1918 року заколочують всякі змагання до мира в Европі, відносно Росії і відносно Франції, двох переємників авантурницького наполєонізму. Стягнувши з тяжкою бідою Францію до Ґенуї і налякавши її повною ізоляцією, він мав на меті при помочі французької непримиримости довести европейський Схід до стану отоманізації. В Льондоні випрацьовано прекрасні пляни, які під фірмою „відбудови Росії" мали перемінити европейський Схід у велику кольонію антанти з упривілеєнням чужинців. Опісля ставши міцною ногою в Росії і усунувши варваризми совітської диктатури, малося на меті припинити розгін „побідної" Франції та зредукувати її непомірну пажерливість.

Та не так склалося, як думалося. Чічерін не тільки відкинув домагання льондонського меморіялу, але ще й висунув претенсії до антанти за Колчака, Пенікіна, Юденіча і Врангля та за участь в світовій війні. Льойд Джордж відмовився від дискусії в цій справі, зазначуючи, що світова війна вибухла в інтересі Росії. Але Чічерін підмітив, що світова війна це наслідок анґлійсько-німецької ривалізації. Закид, що Росія зрадила союзників через заключення мира в Берестю, минається з правдою, бо Росія, вичерпавши свої засоби, найшлася в примусовім положенню. Зрештою, Росія не покористувалася ніякими надбаннями антанти. Таким чином рахунки вирівнані.

Спроби Льойда Джорджа, щоби освоїти Москалів обідами й сніданнями в віллі Альберті, не тільки не дали позитивних наслідків, але спричинили передвчасне оголошення російсько-німецького договору, підготованого і мабуть заключеного вже давнійше. Цей договір перекреслює пляни антанти і ставить коаліцію перед ділєму: або викинути Німеччину й Росію з Ґенуї, а тим самим в нівець звести ґенуенську конференцію і поставити проти себе обєднаний німецько-російський бльок, рівний щодо сили коаліції, — або числитися з доконаним фактом і тим чи иншим способом приступити до перевірки версайського трактату, иншими словами: поволі здавати свої позиції, так жмудно будовані через чотири роки.

На першу евентуальність ніхто не може зважитися, бо це означувалоб дати доказ цілому світови

Пр. 115|22. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часописи „Громадський Вістник" ч. 46. з дня 16. квітня 1922. в артикулі під наголовком „Між двох сил" в уступах а) від слів „котрі намагаються" аж до „українського народу", б) від слів „скорше чи пізнійше" до кінця артикулу", містить в собі єство злочину в § 65 а) з. к. узнав доконану в дня 15. квітня 1922, конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. п. к., заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862. Д. п. д. № 6. ех 1863 а іменно засудженнє за переступство на гривну до 400 Мкп. — Львів, дня 15. квітня 1922.

(Підпис нечитний).

що вискав про те, що не має в Ґенуї ні побіджених, ні побідників є пустою фразою. Одночасно викинення Росії й Німеччини булоб Пирговою побідою, бо воно не причинилось би до розєднання Німеччини й Росії, тільки до тіснійшого обєднання, до направлення цілої суми ненависти й ворожости проти стовпа коаліції на континенті — Франції. Друга евентуальність: ревізія версайського диктату також поки-що виключена, хоч ґенуенська конференція, як і всяка инша будуча конференція вже в своїм заложенню означує ревізію всіх тих трактатів, що кривдять народи.

Здається, що в створеній ситуації не має виходу. І тому протестуючі держави не вважають на ніякий радикальний крок, тільки скромно домагаються відкликання німецько-російського договору в Рапалльо. Одночасно вони виправдують большевиків, роблять з них невинних овечок, а увесь свій натиск скермовують проти Німеччини.

Як скінчиться ця гра, трудно передвидіти, але російсько німецьке обєднання, навіть формально відкликане, остане незаперечним фактом. І з цим світови прийдеться рахуватися.

Ґенуа.

Відень, 18. квітня 1922.

(т. м-й). В нашій статті з 5-го квітня ми мали нагоду передбачити гороскопи майбутньої конференції в Ґенуї. Ся довго очікувана конференція радить від тижня, а хід її нарад підтверджує наші погляди на неї.

Льойд Джордж, як тепер вже можна ствердити, у відношенню до Франції справді хитрив-лукавив. І коли в Бульоні, а відтак ще на один день перед відкриттям конференції, в Парижі так легко „порозумівався" з п. Поанкаре, то се був лиш маневр, щоби Францію затягнути до Ґенуї, — а вже на місці вона довідається про ту неписану проґраму конференції, яку у своїй голові носив і носить ще Льойд Джордж. Одначе вже тут мусимо підкреслити, що милився би той, хто думає, що Льойд Джордж вже „зрадив" свою неписану проґраму конференції. Він лише відхилив рубець заслони, а цілий політичний світ і дальше ломить собі голову, які несподіванки він ще готовить.

Увертурою до властивого відкриття конференції було благословенство для конференції „Францією коронованого нового папи", — яке стільки шуму наробило тепер у французькім політичнім світі, а зокрема викликало протести французької преси. І не диво. Папа в згаданім письмі до визначної не лиш церковної, але й політичної особистости, якою є архиепископ Ґенуї Cioccia Signori, важився помянути справу німецьких репарацій та не в такім дусі, як сього собі бажає Франція. Се був лихий знак, але не для самої конференції.

Благословенство папи вважав за відповідне згадати у своїй святочній промові сам президент Факта, поширюючи його зміст так далеко, що кинув давно призабуті слова: що в Ґенуї нема ні побідників, ні побіджених. Льойд Джордж надав сим словам у своїй промові зміст й проґраму, а Чічерін не лиш що на се підписався руками й ногами, але — посилаючи кокетливий реверанс в сторону Льойда Джорджа, Факти й неприсутного... Гардінґа, кинув грізне слово з вашінґтонської конференції: розоруження.

Вже перший день ґенуенської конференції висунув Льойда Джорджа на чоло конференції, — а в наслідок сього під командою Анґлії станула Італія, Росія, Німеччина і Японія... тай неприсутна Америка... Колиж Льойд Джордж зараз з початку побачив, що він став фактичним керманичем й комендантом Европи, та що найбільші европейські держави без найменшого опору запряглися в анґлійський віз, з найбільшим спокоєм придивлявся, коли Барту попав в обертаси Чічеріна, і з іронічною усмішкою заспокоював його подражнення, коли Факта відобрав йому голос. Що більше. Льойд Джордж зі стоїчним спокоєм вже першого дня пледує, що найважнійша конференційна комісія, себто політична не може обійтися без представників Росії й Німеччини. Звичайна людина не може вийти з дива, що у Льойд Джорджа така коротка память; чиж він забув на те, що обіцяв день перед тим п. Поанкаре в переїзді через Париж.

Льойд Джордж тим кроком зробив незамітно дуже болючу операцію на найбільшім політичнім чиннику в Европі, — на — Найвищій Раді, — в імя ідеї, що нема побідників ані побіджених.

Першого дня ґенуенська економічна конференція стала par excellence конференцією політичною. Перша політична комісія, для справ Росії — се майбутня Найвища Рада Европи в додатком Росії й Німеччини.

Перший день нарад приніс і ізольовання Франції, а її підпора малої Антанти, балтійський бльок і Польща не дописали. Ми в нашій останній статті вже вказали на політичну невиробленість і незіграність сих бльоків, — вже перша більша конференція посунула їх на те місце, яке їм належиться в орбіті міждержавної політики.

Політичну комісію покликав до життя Льойд Джордж в дуже зручний спосіб і політичний світ не оглянувся, як опинився перед майбутньою Найвищою Радою. Щоби відтягнути увагу від неї, він додає їй ще підкомісію і посилає туди також представників малої Антанти й бльоку невтральних держав. Иншими словами післав їх туди на балачку, бо ухвали піднимати може лише сама Комісія, а там попри старик нам знаних чотирьох представників Найвищої Ради, забирає голос лише Росія й Німеччина.

Через ізольовання Франції й поворот Росії до концерту держав Европи попали в скрутне положення сателіти Франції: себто оба згадані недавно народжені бльоки. В наслідок сього, провідник малої Антанти д-р Бенеш знайшовся в безвихіднім положенню: чи з Францією проти Анґлії й Росії, чи на відворот, — вибрав золоту середину й спасся бігством, не приймаючи мандату до політичної підкомісії. Те саме зробила Югославія, а післано туди Польщу й Румунію. Тому смішні донесення польської преси про „мнимі" успіхи Польщі в Ґенуї. В дійсности не лиш ніхто навіть з втаємничених не годен нічого сказати про які небудь успіхи Польщі в Ґенуї, але навпаки одержуємо відомости, що Польща поруч Франції цілковито ізольована.

Героєм конференції без сумніву є Льойд Джордж, друге місце по ньому заняв Чічерін. Сьогодня така ситуація, що Льойд Джордж приняв би з найбільшим спокоєм заяву Барту, що Франція забирається з конференції. Через її уступлення він дібє легко торгу не лиш з Росією, — але вірить, що притягне до конференції Америку, — полагодить тоді справу розоруження й репарації (домагання Америки) і в той спосіб анґльо-саська раса закріпить за собою гегемонію не не лиш в Европі, але над цілим світом.

Але Франція тепер сього не зробить. Сецесією вона зготовила би собі політичний погром. Вона свідома, що конференція прийме тоді важні політичні рішення понад її головою. І тому Франція не лиш не виступить з конференції, але до Ґенуї має прибути сам Поанкаре, що предсказав своєю депешою Факта, коли в дні отворення конференції він телеграфував до нього: „Ми сподіваємося Вас побачити між нами".

Найважнійшою проблемою конференції є російська проблема, а з нею звязане східно-галицьке питання. Які вигляди? Про се иншим разом. Одно певне, Польща від нікого і ніяким чином не добуде визнання границь риського договору, — навіть від Франції.

Присилайте партійний податок на вкл. кн. ч. 5.000 „Краєвого Союза Кредитового" у Львові, Ринок 10.

Велика Україна.

Голод і пошести на В. Україні.

(Звідомлення Місії Українського Червоного Хреста в Західній Европі).

Починаючи з 1917 року аж по кінець 1920 р. величезні хвилі людей, які складалися з ріжних елементів, переходили в ріжних напрямах туди і сюди по всій території В. України.

З початку це були жовняри двох найбільших фронтів: румунського і південно-західнього, які в надзвичайно великій кількости і в надзвичайному безпорядку пройшли через Україну, маючи перед собою тільки одну мету: як найшвидше дістатися до дому. За цими великими масами пройшли військово-полонені, які сотнями тисяч верталися з Австрії і Німеччини, а їм на зустріч йшли австрійські і німецькі військово полонені, хоч і не в такій кількости, але все ж дуже численні.

З кінця світової війни і ще й зараз проходять безчисленні товпи біженців, які з жінками й дітьми, на підводах і пішки, місяцями мандрують в найтяжчих умовах, вертаючи до своїх домів в Польщі і Західній Україні.

Більше трьох років, підчас горожанської війни, була Україна тереном військових подій.

Це мандрування кольосальних мас людности проходило при найтяжчих і найменш гиґієнічних умовинах, коли на всьому терені України переходили військові і революційні події. Це мандрування в таких умовах було постійним джерелом

ЙОГАН ҐОТЛІБ ФІХТЕ.

38)

Промови до німецького народу.

Переклав М. ЄВШАН.

(Продовження)

Отже зовсім не входячи в область розуму, якого опір міг би був бути значнійшим, те думання не знайшло противника крім історично істнуючої релігії, і з нею воно легко справилося, прикладаючи до неї міру принятого здорового розсудку, і при тім ясно доказуючи, що вона стоїть власне з ним в суперечности, і таким чином, після полагодження того всього, назва фільософа стала за границею рівнозначною з назвами нерелігійної людини та безбожника, і уважалася за однаково почесне відзначення.

Та спроба позбутися зовсім віри в чужий авторітет, що серед змагань заграниці була слушною, наново збудила Німців, від яких вона завдяки поправі церковних відносин тільки що вийшла. Вправді підрядні та несамостійні голови з посеред нас повторювали ту науку заграниці, — радше науку заграниці, як бачиться, як так само легку до набуття науку своїх земляків, бо перша видавалася їм шляхотнійшою — і ті голови старалися о скільки лише могли, самих себе про те переконати; де одначе явився самостійний німецький дух, не обмежувався на змисловім світі, а підоймався задачі, аби надамисловий світ, який дійсно не потребував би опиратися на вірі в чужий авторітет знайти в самім розумі, і аж тоді створити властиву фільософію, роблячи вільну думку згідно з тим, як повинно було бути, джерелом незалежної правди. До сього змагав Ляйбніц в боротьбі з тою заграничною фільософією; до сього дійшов властивий батько нової німецької фільософії, не без признання, що на нього вплинули заграничні прояви, які він міжтим взяв глибшими, як вони були в дійсности.

Від того часу серед нас ту задачу цілковито порішено і довершено в фільософії, і ми тимчасом мусимо обмежитися на зазначенню сього, поки прийде покоління, що се зрозуміє. Колиб це сталося, то створення в німецькім ріднім краю чогось перед тим зовсім небувалого та нового було би знов наслідком впливу старини, яка перейшла через новоримську чужину.

На очах сучасників заграниця легко та з запальною відвагою поставила перед новим світом иншу задачу розуму і фільософії, устрій досконалої держави, і недовго після того так її понехала, що завдяки свойому теперішньому положенню вона примушена саму думку про ту задачу напятнувати як злочин і мусіла ужити всього, аби — скоро була би змога, вимазати ті змагання з річників своєї історії. Причина такого успіху ясна: збудувати державу по вимогам розуму не дасться при помочі штучних заряджень з усякого матеріялу, що є під рукою, а цілу націю треба до того наперед впроваджувати та покликати. Лише та нація, що насамперед рішить задачу виховання на досконалого чоловіка, виконавши її в дійсному життю, рішить опісля і задачу досконалої держави.

Від часу нашої поправи церкви заграниця частійше підносила й сю останню задачу виховання розумно, але в дусі своєї фільософії, і той інтерес знайшов зараз серед нас наслідувачів та переборщиків. До якої точки назад остаточно дійшов в сій справі німецький ум в наші дні, про се ми в свій час скажемо докладнійше.

В тому, що я сказав, маєте ясний перегляд цілої історії розвою нового світа та все того самого відношення всяких складових частей першого до другого. Правдива релігія, в формі християнства, була основою нового світа, і його задачею було злити ту релігію з істнуючою старинною освітою, і таким чином її удухотворити та освятити. Першим кроком на тій дорозі було позбавити ту релігію зовнішного авторітету форми, що давила свободу, і влити в неї вільну думку старини. До того кроку дала почин заграниця. Німець зробив його. Другим кроком, який властиво є продовженням та закінченням першого, було, аби цю релігію, а з нею всю мудрість, віднайти в нас самих. І його підготовила заграниця, а виконав Німець. Поступом, що тимчасом вічно знаходився на порядку дня, є досконале виховання нації на чоловіка. Без того фільософія, до якої ми дійшли, ніколи не знайде широкого розуміння а тим менше ще загальне приноровлення в життю; так само знов умілість виховання без фільософії ніколи не дійде до повної ясности в самій собі.

(Продовження буде)

в сіляких пошестей. Військові події руйнували увесь час господарство країни, зокрема селянські господарства, які є підвалиною економічного добробуту України. Посуха 1921 року викликала надзвичайний неврожай, що привів і без того економічно сильно виснажену країну до нечуваного голоду. Як раз найбільш хлібородні губернії України: Запоріжська, Донецька, Катеринославська, Одеська і Миколаївська найтяжче потерпіли від цієї посухи.

Неврожай був такий великий, що в багатьох повітах, як напр. Мелітопольський, Маріупольський і инших більш як 80% засіянного поля зовсім не косилося, а в других повітах не повернулося навіть насіння.

Ось кілька даних, що можуть зілюструвати неврожай в тонах:

Губернії:	1916 р.:	1921 р.:	Менше проти 1916 р. на:
Катеринославська	1,335.716	263.900	80·2 %
Запорожська	1,219.016	298.235	75·5 „
Миколаївська і Одеська	2,694.316	810.133	70·0 „
Донецька	1,572.916	283.183	82·0 „
Разом	6,821.864.	1,655 449	75·8 %

Коли вирахуємо звідси кількість зерна, потрібного для посіву, (1954.966) то залишиться для прохарчування населення в цих губерніях тільки 600.483 тони. В тому числі також і зерно потрібне для коней і худоби.

Коли порівняти врожай 1916 року і 1921 року для цілої України, то будемо мати такі дані:

1916 рік — 14,795.666 тон зерна
1921 „ — 5,753.116 „ „

Таким чином виходить, що в році 1921 зібрано хліба на 9,042.550 тон менше, чим в році 1916, або у відсотках 35·6% того, що було зібрано в 1916 році.

Згідно статистичним даним 1921 р. населення України в її сьогоднішніх державних кордонах складається з 28,850.000 душ. В пяти найбільш тяжко потерпівших від неврожаю губерніях рахується населення 9.633.400. З них дітей до 15 років 4.093.800; сільського населення 7,392.000, населення міст 2,371.400.

Коли відрахувати кількість зерна потрібного для посіву по всій Україні з того, що було зібрано по всій Україні, а також ті 500.000 тон зерна, які вислано з України, аби пособити голодуючому населенню з Поволжа, в той час, коли воно не могло одержати допомоги зовні (з Европи і Америки), залишається для цілого населення України 2,921.066 тон зерна, або на кожного чоловіка на рік 109 кг зерна.

В місцевостях, що найбільш потерпіли від неврожаю, коли вирахувати те, що потрібно для посіву, залишається тільки 61 кг. зерна на чоловіка в рік або 5 кг. на місяць. Треба додати, що через посуху врожай картоплі і иншої городини був так само незвичайно дихий.

В губерніях, що найбільш потерпіли від неврожаю — Донецькій і Запоріжській, після таких самих обрахунків залишається тільки 20 кг. на рік або 1·7 кг. на місяць.

Коли рахувати як мінімум хліба потрібного для кожного чоловіка тільки 400 гр. на день, то для того, аби прогодувати населення України до нового врожаю, треба привезти туди як найменше 1,306.666 тон зерна.

Зайва річ довгими словами описувати картину голода на Україні. Вона така, як це буває завжди по всіх голодних країнах: чорні спалені ниви, покинуті хати без стріх, бо солома з них давно же зїдена скотом, голодні виснажені люде, голодні коні і худоба, яку масами вбивають з одного боку на харч людям, а з другого боку ізза браку корму для неї.

Смерть від голоду там не є вже тільки образне слово, а тяжкий факт. В одному тільки Мелітопольському повіті в листопаді 1921 р. зареєстровано 459 випадків смерти від голоду. І що саме тяжке, це те, що і в майбутній рік для цих пяти губерній цей рік певно буде не легчий, коли не тяжчий. Бо не стає зерна для посіву і не буде худоби, щоби як слід виорати і засіяти ниви. Ось кілька чисел:

В 1916 році на В. Україні засіяно 193 міліонів десятин (одна десятина приблизно рівнається одному гектару). Після пяти тяжких для сільського господарства років в 1921 р. засіяно 160 міліонів десятин так, що площа посіву порівнуючи з 1916 р. зменшилась на 17 процент.

Коли порівнати той озимий посів 1920 р. з озимим посівом 1922, то дістається слідуючу картину: (рахуючи площу посіву 1920 року за 100 процент):

Посіяно в губерніях	1920	1921
Харківська	100 прц.	101·2 прц.
Кременчужська	„	109·4 „
Подільська	„	105·0 „
Полтавська	„	103·6 „
Чернигівська	„	101·5 „
Київська	„	93·2 „

Це ті губернії, де врожай в 1921 р. був середній або трохи нижче середнього. Колиж подивимось, як стоїть справа в неврожайних губерніях, то будемо мати цілком иншу картину, що малює страшні переспективи на майбутнє:

Катеринославська	100 прц.	48·7 прц.
Одеська	„	39.25 „
Запоріжська	„	16·9 „

Ясно, що коли скоро, і то дуже значна допомога не прийде і ярина не буде засіяна, то положення там в 1922 р. буде надзвичайно тяжке:

(Продовження буде.)

Видавнича українська діяльність в Київі.

Радянська влада дозволила з кінцем 1921. р. знову відкривати приватні видавництва. На основі цього дозволу відновили в Київі свою діяльність видавництва „Друкар“ і „Час“, та засновалося нове „Слово“, для якого академік Сергій Єфремов готує повне видання творів М. Коцюбинського. Та діяльність видавництв спинюється ізза руїни друкарської справи в Київі та браку паперу.

Таксамо дозволено відкрити й приватні книгарні, але вони не мають чим торгувати, хоч попит на українську книжку дуже великий. В порівнанню до инших річей, книжка ще найдешевша річ: книга в 10 арк. друку коштує тепер в Київі 60.000 карб., тимчасом як фунт хліба коштує 30.000 карб., а фунт сала 150.000 карбованців. („Укр. Сл.“).

Ціни в Київі.

Фунт хліба коштує в Київі 30.000, мяса 75 000, масла 550.000, пуд дров 100.000, 1 амер. доляр 1,000.000 сов. рублів. Одиницею вже не лімон (міліон), тільки „апельсин“ (міліярд). В місті страшний бруд і сморід, ніде ні перейти, ні переїхати. („Руль“).

Зміни в українськім совнаркомі.

З Харкова доносять: Комісар робітничо селянської інспекції українського совнаркома, Скрипник, назначений комісарем юстиції тотож совнаркома. Фелікс Кон назначений представником українського виконуючого комітету при ВЦИК в Москві (Рпр)

Лист з Берліна.

Припинення „Українського Слова“. — Хор О. Кошиця. — Два „Червоних Хрести“. — Совітські Українці.

(Від власного кореспондента.)

Припинення „Українського Слова“ позбавило берлінських Українців одинокого місцевого органу, який реґістрував події місцевого українського життя й приносив відомости про розвій того життя по инших місцевостях. А що в Берліні українське життя не припиняється, й раз-у раз тут відбуваються події, варті того, щоб їх принаймні коротко реґіструвати (бодай для історії), то „Громадський Вістник“ певно не відмовиться від часу до часу ласкаво відкривати свої сторінки для моїх нелицеприятних звітів, з них цей бо перший єсть.

Отже насамперед два слова про смерть нашого тутешнього органу. Треба зазначити, що „Українське Слово“ померло не зовсім природною смертю. Офіціяльно причиною припинення газети виставляється „брак коштів“, дійсна причина — це розходження між редакцією та видавництвом. Фактичний редактор Дм. Дорошенко взяв, на думку видавництва, занадто лагідний та умірковaний тон як під оглядом пропаганди ідей монархізму, так і під оглядом поборювання противників тої ідеї. Видавництво, персоніфіковане в особі бувшого адютанта Скоропадського п. Криги, більше схилялося до гострого тону, взятого в перших днях п. Ст. Томашівським. Та цей тон не прищепився в ґазеті, й видавництво помалу прийшло до переконання, що з нинішнім складом редакції йому не по дорозі. В результаті — припинення ґазети.

Обидві сторони можуть собі тепер сказати:

„Була без радощів любов — розлука буде без печалі“...

Переходячи до чергових подій тутешнього українського життя, треба на перше місце поставити виступи відновленого українського національного хору під орудою Олександра Кошиця. Перший виступ відбувся дня 15. квітня, другий — дня 16. квітня, дальші концерти заповіджено на дні 17, 19, 20, 26 і 27. квітня.

Не зважаючи на Великодну ніч, перший концерт зібрав повну салю публики, переважно німецької, яка з великим захопленням витала хор і його талановитого діріґента. Другий концерт також пройшов з великим успіхом, і такого успіху можна сподіватись для дальших концертів.

Новий хор Кошиця має лише 35 голосів, але голосів добірних і добре вишколених. Сили все здебільшого нові, набрані по польських таборах; звертає на себе увагу новий соліст-баритон Ординський, посідач сильного, свіжого й приємного голосу. Репертуар хору почасти старий, почасти новий, доповнений композиціями аранжировками самого Кошиця („Вилітали орли“, „Веснянки“). Хоч, таким чином, дещо змінилося супроти старої „републиканської капелі“, проте враження від продукцій нового хору лишається колишнє: непереможно чаруюче й наскрізь артистичне.

Хор має ціле літо концертувати по ріжних містах Німеччини, евентуально поїде також до Англії, а на осінь вибирається до Америки. Щасти йому, Боже!

Маємо тепер у Берліні й другу „радість“, але вже цілком иншого сорту; властиво, прибуття делеґата совітсько українського Червоного Хреста д-ра Іллі Холодного. Колись п. Холодний стояв на чолі військово-санітарної місії правдивого українського Червоного Хреста, та показалося, що й йому „не по дорозі“ (як п. Кризі з Дм. Дорошенком та Вол. Леонтовичем) з д-ром Модестом Левицьким, д-ром Борисом Матюшенком та д-ром Окуневським, а краще йти з Раковським та Аусемом.

Совітські Українці взагалі презентуються в Берліні досить широко. Большевицьку політику розсаджування всіх організацій вони вже з успіхом випробували на студентській спілці. На щастя, більшість українських студентів не пішла за Дідушками й Морозами, а залишилась при старій українській вірі. Зате нововипечених студентів-большевиків можна всюди бачити, де бувають офіціяльні представники совітської України. Були вони всі разом і на другім концерті Кошиця. Цікаво, що думали ці люде, коли виконувались „Ой, пряду, пряду“ й „Щедрик“ покійного Леонтовича, безвинно розстріляного большевиками. Чи то по большевицьки може так якраз і треба: компоніста розстріляти, а при виконуванню його творів несамовито плескати в долоні й від насолоди розявляти рот аж по самі вуха?...

Нам, Українцям старої віри, крім власних помешкань, залишилось тут ще тільки одне місце, куди можна пійти, не боячись наступити ногою на щось большевицьке: це наша тутешня Українська Громада. Та про Громаду може коли-небудь иншим разом.

Берлін, 17. квітня.

Г. Максименко.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Причинки до політики вшехполяків.

(Лист Романа Дмовского до редакції „Діла“ 6.XII. 1909 і меморіял проф. Ст. Ґрабского до російського шефа ґен. штабу з грудня 1915.)

I.

Лист Дмовского.

Wielce Szanowna Redakcjo!

W przekonaniu, że Wielce Szanowna Redakcja jako organ narodowej partji ukraińskiej zechce wziąć pod rozwagę treść artykułu pod tytułem: „Z literatury politycznej“, w którym w krótkiem streszczeniu omówiona jest kwestja polska wobec zbliżającego się konfliktu Austrji z Rosją, który to wycinek „Nowej Reformy“ z dnia 4. grudnia 1909 r. Nr. 559. tu załączam — ośmielam się ze swej strony Wielce Szanownej Redakcji zrobić kilka uwag, a mianowicie: śledząc uważnie ruch ukraiński, zastanawiałem się nieraz nad polityką prowadzoną ze strony ukraińskiej, to też przyszło mi na myśl, czy nie byłoby wskazanem, aby Rusini-Ukraińcy również pomyśleli — w danym wypadku o swej niezależności i czyby w wypadku przewidywanego konfliktu nie postawili kwestji odbudowania Ukrainy? Sądzę, że Naród conajmniej 20-milionowy, u którego zresztą nie brak solidarności, byłby w możności w danym wypadku pomyśleć o tem, a to tem bardziej, że solidarność waszą cenię bardzo, jakkolwiek z polityką Waszą się nie solidaryzuję.

Byłby czas, aby Naród ukraiński zechciał dać dowód swojej żywotności i czas, aby rozjątrzenie panujące między bratnim Wam Narodem Polskim nareszcie ustało, a wówczas podniesiemy sztandar „za Naszą i Waszą wolność“.

Są to słowa Polaka sprzyjającego Narodowi Waszemu, który ubolewa nad zawiścią, przynoszącą szkodę wspólnemu bratniemu Narodowi.

Lisko, dnia 6. grudnia 1909 r.

Roman Dmowski.

II.

Меморіял Ґрабського.

Ваше Сіятельство!

Несмотря на всѣ Ваши усилія создать въ Галиціи администрацію, которая бы нетолько обезпечила спокойствіе страны, но и привлекла симпатіи населенія къ Россіи — русская администрація въ Галиціи оставила по себѣ память далеко не благопріятную. И что самое прискорбное — это неблагопріятное впечатлѣніе сложилось лишь со временемъ вслѣдствіе безтактности, ошибокъ и злоупотребленій ряда уѣздныхъ вѣдомствъ, а главнымъ образомъ львовской полиціи, равно какъ вслѣдствіе незнакомства мѣстныхъ условій соціальной, гражданской и національной жизни у центральныхъ военныхъ и административныхъ органовъ, которые своими предначертаніями въ школьномъ дѣлѣ, въ дѣлѣ судопроизводства и пр., исходящими изъ ошибочныхъ представленій о восточной Галиціи какъ о странѣ чисто русской и немногочисленнымъ классомъ польскихъ помѣщиковъ (на подобіе Волынской и Подольской губ.), между тѣмъ какъ это страна симбіоза (сожитія) двухъ народовъ вызывали полное недоумѣніе въ широкихъ слояхъ польскаго общества относительно цѣлей, преслѣдуемыхъ Россіей въ этой войнѣ. Съ самаго же начала улаживались между занявшими Львовъ русскими войсками и населеніемъ вполнѣ дружественныя отношенія.

Населеніе Львова слыша заявленіе о славянскомъ польско-русскомъ объединеніи и видя довѣріе къ себѣ русскихъ властей, проявившееся въ оставленіи управы городомъ прежнему магистрату и порученіи наблюденія за порядкомъ обывательской милиціи, открытіи школъ, отсутствіи какихъ либо допросовъ на счетъ легіоновъ..., отнеслось тоже съ полнымъ довѣріемъ къ русскимъ войскамъ и русской администраціи. Львовъ въ продолженіе первыхъ нѣсколькихъ недѣль былъ все болѣе „славянофильскимъ", чтобы не сказать русофильскимъ. Всѣ усилія негодующихъ на эту идилію австрійскихъ агентовъ были тщетны. Но чего не съумѣли сдѣлать оставленные во Львовѣ австрійскими властями агенты тайной австрійской полиціи и крайніе (впрочемъ немногочисленные) германофили среди польскаго общества — сдѣлала это своимъ вызывающимъ поведеніемъ и злоупотребленіями львовская полиція, когда на постъ градоначальника былъ назначенъ г. Скалонъ. Среди сознательно относящихся къ вопросамъ настоящей войны политическихъ круговъ польскаго общества, число сторонниковъ Россіи постоянно увеличивалось. Цѣлый рядъ видныхъ политическихъ и общественныхъ дѣятелей, которые въ началѣ войны заняли выжидающую позицію, принялъ подъ вліяніемъ общественнаго мнѣнія въ Царствѣ Польскомъ опредѣленную славянскую антигерманскую точку зрѣнія. Прокламацію противъ австрійскихъ легіоновъ подписали наравнѣ съ представителями національной демократіи, предсѣдатель автономической партіи гр. Пининскій, предсѣдатель католической партіи проф. Тулье, представители партіи центра проф. Милевскій, деп. Райскій, проф. Кашница (нынѣ арестованный австрійскими властями), представителя мѣщанской партіи гласные Городской Думы Левицкій, Вчелякъ и т. д. И нетолько на словахъ высказывалось все больше число представителей польскихъ политическихъ организацій за сторону Россіи. Съумѣли они не мало личныхъ своихъ интересовъ рискнуть для идеи польско русскаго объединенія. Свидѣтельствуетъ объ этомъ достаточно убѣдительно хотя бы тотъ одинъ фактъ, что при отступленіи русскихъ войскъ изъ Галиціи уѣхало въ Россію свыше полтары тысячи польской интеллигенціи въ томъ числѣ чиновниковъ, профессоровъ, учителей, адвокатовъ, нотаріусовъ, т. е. людей, которыхъ вся соціальная позиція была тѣсно связана съ австрійскимъ государствомъ, — 884 — а немало также помѣщиковъ, крупныхъ заводчиковъ и торговцевъ, покинувшихъ по идейнымъ соображеніямъ все свое состояніе. Была значитъ прочная почва для того, чтобы наладились самыя хорошія взаимныя отношенія русскихъ властей съ населеніемъ Галиціи. И тамъ, гдѣ не испортили ихъ ошибки и злоупотребленія нисшихъ органовъ администраціи, остались они хорошими до послѣдняго момента.

Въ западныхъ уѣздахъ, на территоріи дѣйствующей арміи, несмотря на разореніе населенія и непрочность постоянно мѣнявшейся военной ситуаціи сожитіе жителей и городовъ, и деревень съ русскими войсками становилось все лучше. Духовенство тарновской епархіи, польская интеллигенція Тарнова, Ржешова, Ясла, громко высказывались за сторону Россіи, ожидая отъ ея побѣды исполненія завѣтныхъ стремленій польскаго народа. Точно также и масса крестьянъ относилась все съ большимъ довѣріемъ къ русскимъ „съ которыми можно легче сговориться, чѣмъ съ мадьярами и съ нѣмцами" и которые когда сами голодны возьмутъ у крестьянина, но тоже и накормятъ голоднаго крестьянина, своимъ хлѣбомъ. Кажется, не найдется русскій генералъ, который бы жаловался на какія либо враждебныя дѣйствія или даже манифестаціи населенія Западной Галиціи во время отступленія, зачасто наскоро подъ нажимомъ превосходныхъ силъ австро-германской арміи.

(Продовження буде).

Велика Саля „Народнього Дому".

Субота, 6. мая 1922.

:: ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ ::

Українське Т-во допомоги еміґрантам з України. Філія у Львові.

1175 1-2

Конференція в Ґенуї.

Конференція в Ґенуї скінчиться 1. мая?

„Вр. Альґ. Цтґ." доносить, що австрійський канцлер д-р Шобер в неділю вечером виїде до Ґенуї. Побуде там до дня 1. мая ц. р. В дипльоматичних кругах зачувати, що того дня покінчуться наради конференції.

Відповідь Леніна.

Тел. Комп. подає: Відповідь Леніна наспіла вже до Ґенуї. Є вона дуже обширна, обіймає 10.000 слів. Літвінов заявив журналістам, що совітська делеґація на основі цієї відповіди Леніна готова тепер дальше вести переговори.

Російський меморіял.

Російський меморіял, котрий буде дуже обширний, а котрого вручення було заповіджене на сьогодні, ще не готовий. Російська делеґація, як зачувати, в цьому документі вичислить усі шкоди, заподіяні контрреволюцією, як пр. Архангельськ, наслідки бльокади, наслідки втрати Бесарабії і т. п. Очеркнених грошевих жадань меморіял не міститиме, зате буде лише домагатися принціпіяльного визнання, що держави, котрі попирають контрреволюцію, є відповідальні за шкоди. Передвоєнні російські довги будуть принціпіяльно признані. Але услівям їх заплати має бути уділення мораторії. або заграничних кредитів. (ВКБ).

Становище російської делеґації.

Д р Вірт підчас своєї вчерашної розмови з Чічеріном звернувся до нього з формальним запитом, яке становище займе російська делеґація супроти предложення уневажнення договору, висуваного зі сторони антанти. Чічерін заявив, що таксамо як і німецьке правительство так і російське не може допустити до уневажнення договору. Чічерін поінформував при цьому німецького канцлера, що завтра вишле іменем совітської делеґації до підписаних на ноті до Німеччини великодержав ноту з протестом проти поступовання супроти німецької делеґації. („Н. Фр. Пр.")

Німецьке заперечення.

По донесенням з Льондону, член Палати громад К. Едвардс заявив після повороту з Німеччини, що при кінці минулого тижня його поінформовано про істування німецько-російського договору, що обіймає торговельну конвенцію і тайний військовий договір. (Аґ. Ав.)

З урядової німецької сторони констатують, що неправдиві є твердження час. „Дейли Телеграф", начеб заносилося на підписання німецько-російської військової конвенції. Оголошений німецько-російський договір є повний і не містить ніяких тайних уступів ані тайних стипуляцій. Про військовий союз немає мови.

Голос німецької преси.

Берлінська преса обговорюючи німецьку відповідь, що має бути доручена представникам союзних держав, висказує погляд, що Німеччина повинна боронити німецько-російського договору навіть тоді, колиб грозила небезпека зірвання конференції.

З фінансової підкомісії.

Дня 20. ц. м. відбулося засідання фінансової комісії, на якім предложено праці підкомісій монетарної і валютової та висліди праць, акцептовані на пленум. Ці праці зредаговані в теоретичній формі. Глибшим їх розслідженням, головно що до переведення їх в життя займеться конференція державних банків.

Заява Л. Джорджа.

Дня 20. ц. м. о год. 17. попол. Льойд Джордж в розмові з денникарями в справі німецько-російського договору, заявив: Цей інцидент не є без значіння. Ми зібралися на засаді рівности для обговорення умов договору між нами усіми і Росією. Ділання поза плечима булоб нельояльністю. Хочу вважати інцидент зліквідованим. Не було в ньому інтенції розбиття конференції, одначе він міг до сього довести. Вірю в добрий вислід конференції. Проєкт, ґарантуючий неатаковання сусідів мусить бути осягнений. Колиб до цього не дійшло, конференція не осягнула би очікуваних вислідів. Продовжування богатьох праць конференції може бути переказане Союзови Народів. Участь Росії й Німеччини в Союзі Народів є вказана з огляду на мир. Думаю, що німецька відповідь прийме наші умови. Правдоподібно Німеччина уступить з підкомісії. Ратенау не інформував мене про переговори.

Опінія Л. Джорджа.

Л. Джордж приняв у Ґенуї дневникарів усіх держав, репрезентованих на конференції, і висловив своє вдоволення, що конференція відносить успіхи, хотяй учасники її належать до двох категорій людий. Одні бажають успіхів для справи мира, другі хотять цю справу розбити. Хрію з німецько-російським трактатом можна уважати полагодженою, так що вона не буде ніякою перепоною в дальшій праці конференції. Л. Джордж надіється, що відповідь Росії в тій справі буде вдоволяюча.

З совітами чи без.

Предсідники делеґацій великої і малої антанти відбули нараду що до комісії для російських справ. Рішено, щоби в пятницю підкомісія радила без участи делеґатів німецьких і російських. На тій нараді буде обговорена російська відповідь і западе рішення, чи переговори з совітами мають дальше продовжатись, чи ні.

Спрт Л. Джорджа.

Німецькі політичні круги вдоволені заявою Л. Джорджа на пресовій конференції, де англійський премієр сказав між иншим, що німецько-російську справу уважає поладнаною. В словах Л. Джорджа видко рішучу волю продовжати ґенуенську конференцію і можна подивляти особлившу зручність, з якою потрафив розвязати замотану ситуацію.

Шевченківські свята.

Жовква.

У відданю поклону памяти Тараса Шевченка і Жовква не остала по заду, уладивши дня 9. ц. м. в салі „Народного Дому" вечерниці з програмою хоч скромною, але виконаною власними силами.

Вечерниці розпочав хор під управою п. Балка, відспіванням „Заповіщання", якого присутні вислухали стоячи. Святочну промову виголосив о. Погорецький, що глубоко обдуманими словами вияснив високі ідеї Шевченка.

На дальші точки вечерниць зложилися гарно виголошені дві декламації учнів Орловської і Пеленського, і хори композицій Січинського, Лисенка, Колесси і Копка. Дуже симпатичною точкою був спів п. Хмеликівної, що при акомпаніяменті фортепяну відспівала Січинського: „У мене був коханий край". Неменш гарне було фортепянове сольо п. Утрисківної, а закінчили свято „Молитва" Лисенка і народний гимн.

Ті самі вечерниці хоче Комітет повторити ще раз для ширшого загалу міщан і селян, бо сим разом мала саля не могла усіх нараз помістити.

Богородчани

Шевченківський концерт в Богородчанах, уладжений захогом місцевого окремого Комітету при пасквій співучасти хору „Станиславівського Бояна" під орудою проф. Смолинського та пяністки п-ни Ст. Мішкевичівної і солістки п-ни Гірняківної, відбувся 6. квітня ц. р. в салі філії тов. „Просвіта". Концерт почався лекцією про Шевченка, виголошеною о. Косевичом. З черги слідували хоральні точки „Станиславівського Бояна" — знаменито виконані, а іменно: „Було колись" Колесси, „Та забіліли сніги" Лисенка, „Що то за грім" Колесси та Лисенка „Ой щож бо то за ворон". Хори йшли знаменито. Справжній артистичний пир устроїв барітон-соліст п. Харківський відспіванням „Гетьмани" та „Ой Дніпре мій, Дніпре" — та п-на Гірняківна відспіванням Лопатинського „Горить моє серце" і Січинського „Та не питай мене чом сум". З музичних точок на першім місци поставити треба фортепянове сольо п-ни Мішкевичівної. Скрипкове сольо п. Скаленого в супроводі фортепяну, виконане дуже поправно і з належитим зрозумінням, зробило на присутніх дуже гарне враження. Вкінци треба згадати про декламації п-ни Кречковської і Р. Гордійчука, що викликали у зібраних миле враження а безчисленні оплески були заслуженою наградою для декляматорів.

Гість.

З Волині.

Похід на українську школу.

Учителі українських шкіл на Володимирщині одержали від шкільного інспектора Володимир — Волинського повіту обіжника такого змісту:

Dnia 26|III. 1922 r. Nr. 1532. Tak z przedkładanych mi pism — jak też w czasie wizytacji zauważyłem, że znaczny procent nauczycielstwa szkół z niepolskim językiem wykładowym nie tylko, że dotąd nie opanował języka polskiego, lecz nawet nie stara się, by w możliwie najkrótszym czasie nauczyć się po polsku bez błędów pisać i poprawnie swe myśli wypowiadać.

Odnośnie do tego zaznaczam, że tylko ci z pośród tej części nauczycielstwa na przyszły rok szkolny na dotychczasowych swych stanowiskach pozostać będą mogli, którzy tak w mowie jak i piśmie językiem polskim poprawnie władać będą — tym więcej, że w każdej szkole niepolskiej nie tylko język polski jest obowiązkowym, lecz jeszcze historja i geografja w tym języku wykładana być musi — czyż można czegoś nauczyć drugiego — czego się samemu nie umie?

Inspektor szkolny powiatu Włodzimierskiego:

Alfred Korczak-Horodyski.

Безрадні учителі Українці, яким вперше приходиться працювати

Одна рада Вам товариші: Гуртуйтесь в тісний союз, будьте сміливійші в обороні національно-політичних прав, з окрема прав рідної мови і освідомлюйтесь через українську пресу в Галичині про життя галицького учительства, яке з честю охороняє свої позиції.

К—ч.

Дописи з краю.

Бережанщина.

Нова метода в поборюванню освіти.

Дня 2. квітня ц. р. мало відбутися в Кальнім Шевченкове свято. Староста з Бережан дозволив на свято і дозвіл вислав до поліції в Козовій, але поліція заборонила святкувати, вимовляючись тим, що від староства ще не прийшов дозвіл. І вовк ситий і коза ціла, а свято в означенім речинці не відбулося.

Дня 9. квітня ц. р. мали відбутися загальні збори читальні „Просвіти" в Городищу. Староство з Бережан прислало письменний дозвіл на руки голови Василя Кривокульського. Та дозвіл цей на ніщо не придався, бо збори розігнав жандарм з Кізлова, заявляючи на показаний йому дозвіл, що „збори не можуть відбутися, бо староство в дозволі не написало, який порядок нарад зборів". І з вини бережанського старости в очах жандарма потерпіла читальня!

Адміністрація, як бачимо, впроваджує нові методи поборювання освітного руху.

Снятанщина.

Тягнуть данину.

По селах розіслано всіх функціонарів податкового уряду та податкового інспекторату. Рівночасно з даниною стягають і податки. Стягання данини відбувається так, що „комісар" зі Снятина, жандарм і громадський „урядник" приходять до хати і звичайно пан комісар крепко налає господаря та забирає „фанти", міркуючи, чим кому краще можуть доскулити; одному кожух, иншому корову. На другий день відбувається ліцитація заграблених річий. В селі Волчківцях сидить від кількох тижнів Глушкевич і стягає податок, називаючи при тім поважних газдів дурнями, цибухами, смаркачами. — Хто заплатить податок, дістає відповідь: це на данину, а податок старай! Дня 4. квітня по фантовано богато людий за данину, як Дмитра Зеленка корову вартости 120.000 мп., а оцінено на 70 тисяч мп., Андрія Рурика кожух, Андрія Плахти кожух, Лукина Рурика кожух, Василя Зеленка кожух і т. д. На день 5. квітня проголошено ліцитацію. Кошти екзекуції і кара за проволоку дуже великі. Долучуємо 1 прим. ліцитаційного едикту.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

РІЖНІ ВІСТИ.

Зїзд російських монархістів.

На зборах російських конституційних монархістів в Берліні, які скликала редакція „Грядущої Росії", порішено утворити російський народний монархістичний союз. На зборах були присутні делегати з Білгороду, Будапешту, Константинополя, Парижа, Софії, Зєдинених Держав і ріжних міст Німеччини.

Прийнято цілий ряд резолюцій і порішено післати привіт цариці Марії Теодоровній, висшій монархістичній раді і генералови Врангелеви та вибрано центральний комітет союзу. По причині, що збори, на домагання німецької поліції, замкнено, переведено вибір дорогою присилання карточок особою виборчої комісії.

Центральний комітет вибрав на першім засіданню, президію в такім складі: Є. А. Ефимовский як голова, М. І. Горемикін, бар Таубе, бар. Б. Т. Кеппен, С. О. Ольденбург і В. В. Ростиславов.

В резолюції зїзду, крім заложення, що одинокою можливою формою правління в Россії, є утворення конституційної монархії, стрічаємо також таку точку:

„Дорогою для привернення одноцільности Росії, може бути тільки свобідний державний союз, державностей, які витворилися на російській території". (Рпр.)

Литва і німецько-російський договір.

Литовська преса прийняла з великим заінтересованням відомість про заключення німецько-російського договору в Рапальо. В Ковні панує переконання, що цей договір відповідає також інтересам Литви. Торговельні кола очікують нетерпеливо хвилі, коли розпічнеться транзітовий рух з Німеччини до Росії через Литву.

Литовське посольство в Празі.

Литовський уряд створив в Празі посольство, якого головою назначений Донатас Малінайсказ. — (Рпр).

За визнанням совітської Росії.

„Народні Політика" пише: Як відомо досі проти визнання совітів як уряду „де юре" заявилася з велико-держав тільки Франція. З невтральних держав мабуть Югославія і Чехословаччина.

За визнанням совітів заявились Італія і Англія, в тім випадку, коли большевики згодяться на умови з Кан, опісля Румунія і балтійські держави.

Польща й Німеччина вже визнали совітський уряд.

Ревізія румунської конституції.

Румунський парлямент створив спеціяльну комісію з 37 послів для ревізії конституції Румунії. (Рпр.)

ТЕЛЕҐРАМИ.

Німецька відповідь.

Генуа. (ПАТ). Німецька відповідь переслана на руки през. італійської делегації, звучить: Пане Президент! на письмо, підписане Вами та предсідниками делегації французької, англійської, японської, бельгійської, чехословацької польської, юго словянської, румунської і портуґальської з 18. квітня ц. р., маю честь відповісти: Від ряду літ визнала Німеччина російську сов. републику, але конечною була виміна думок між обома краями щодо наслідків воєнного стану, заки можна би було приступити до нового навязання правильних дипльоматичних зносин. Переговори, що їх у цій справі ведено вже тому кілька тижнів, поступили так далеко вперед, що можливо було покінчити їх. Порозуміння з Росією було головно тому важне для Німеччини, бо вможливлювало мирний стан, що виключає постійне задовжування і вможливлює віднову приязних відносин на нових основах, не обтяжених минувшиною. Німеччина приїхала до Генуї зі щирим бажанням спільної праці з усіми народами для відбудови терплячого европейського континенту на основі взаїмного довіря і зрозуміння журб усіх учасників. Предложення льондонської програми не узгляднили німецьких інтересів. Їх підписання викликало би пригнітаючі репараційні домагання супроти Німеччини. Ряд постанов довів би до цього, що наслідки нарських постанов воєнних розпорядків пригнітили би своїм тягарем виключно Німеччину. Нераз нім. делегація звертала увагу на ці свої сумніви. Та це не мало успіху. Противно нім делегація дізналася, що запрошуючі держави навязали з Росією переговори. Інформації про ці переговори вказували, що заноситься небаром на порозуміння і що узглядненння справедливих німецьких жадань не є предвиджене.

Тому нім. делегація не сумнівалася зовсім, що вона мусить безпосередно боронити свої власні інтереси бо инакше впалаби в положення, що могла би станути перед проєктами, котрі могли би для неї бути не до приняття і котрі ще й були би вже уложені більшістю членів комісії. Тому договір з Росією підписано в неділю вечером в тексті зовсім згіднім з проєктом, випрацюваним вже багато тижнів тому і небаром потім оголошений. Це вказує дуже докладно, що нім. делегація вибрала дорогу переговорів з Росією не з браку почуття спільноти, але з конечности. Видно теж ясно, що нім. делегація старалася оминути в свойому поступованню всяку таємничість. Це відповідало би зовсім бажанням нім. делегації, колиб на конференції дійшло до загального управильнення рос. питання і колиб до цього загального управильнення можна влучити німецько російський договір. Є для цього корисні нагоди. Договір зовсім не нарушує відносин трьох великодержав до Росії. Він також у всіх своїх постановах овіяний духом ідеї, котрої здійснення справедливо ставиться головною ціллю конференції, а то ідеї оконечного замкнення минувшини і створення основ для спільної мирної відбудови. Що до дальшого трактування рос. питання на конференції, то нім. делегація вважає справедливим, щоби брала участь в нарадах першої комісії над справами, що є в звязи зі справами, тепер управильненими між Німеччиною і Росією лише тоді, коли її співпраця буде пожадана. Зате нім. делегація цікавиться всіми справами І. комісії, що відносяться до уступів неуправильнених в нім.-рос. договорі. Німецька делегація привитала вдоволенням розвиток нарад комісій і далека є від усунення від спільної европейської праці. Вона готова дальше брати участь в завданнях, які має виконати конференція в Генуї в дусі помирення народів і привернення добробуту на сході і заході. Вірт.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

З дороги життя

З недавніх споминів.

Часто коли входжу до одної із наших львівських каварень, отвирає мені великі, скляні двері молодий чоловік — каліка, по якого убраню можна пізнати, що був колись військовим.

І колиб я там не прийшов чи в сніг, дощовицю чи в стужу, все бачу його обмотаного в звої подертого лахміття, на якому світять виразно хиба тільки великі, металеві, військові ґудзики.

І довго, довго, не знав я хто це? Дивувало мене, чому він властиво стоїть перед дверми цеї великої, сної, каварні, і хто примушує його дивитись на грубих панів у теплих футрах і циліндрах на голові, які безвпинно входять і виходять.

Аж раз. Було це під вечір. На дворі перестав щойно падати дощ. Міські послугачі запалювали повільно вуличні ліхтарні. Я пустився йти в каварню.

І тут стрінув я його знов. Стояв при вході і отвирав панам і гордим офіцерикам великі, тяжкі, скляні двері.

Принагідно глянув я в його лице із острахом поступив крок в зад. Я знав ті сумні, великі чорні очі...

Так, це був він. Тільки тоді коли я його бачив, не мав ще тих безформних деревляних ніг, а очі його не гляділи так безнадійно сумно. ...І руки його не витягалися ще так несміло благально як тепер, а держали міцно набитий кріс.

Я знав його з часів визвольної війни.

— — — — — — — — —

Провідна неділя 1919 р. Вечір. Надімною заплакане, хмарне небо, — передомною довга вужевата лента чорних окопів.

Боєва лінія.

На вогкій землі лежать оперті блискучі дула кулеметів. Кругом мене десятки чорних, спітнілих, заболочених лиць. Оподалік спершись плечима о задню стіну окопів стоїть молодий стрілець.

Великі, чорні очі, впялив десь далеко вперед, де на овиді синіють тоненькою стяжкою мури великого міста... Про що думає стрілець?...

— — — — — — — — —

Кругом тихо.

На землю спадає важким цілунком ніч. Темним вуальом обмотує дерева, людей...

Вяже все в якісь дивовижні, таємні контури, марева...

Змучені повіки опадають повільно на очі.

Тихо.

Нагло десь з боку загарахкотів кулемет. З початку різко, повільно, потім чимраз то дужче...

Йому відповідає другий, третий, четвертий...

За хвилину гремить вже ціла лінія окопів сальвами стрілів.

Ворог йде до наступу. Стрілець

з великими чорними очима, стріляв раз по разу, — вперто, завзято..

— — — — — — — — —

І довго, довго не бачив я відтак мойого сусіда з Провідної неділі 1919 р.

Богато часу минуло від тоді, богато лиха провалилось по нещасній нашій країні. Я й забув про нього..

Аж тепер. При вході до цеї каварні...

Стояв передомною, з руками опущеними долів, а очі його сміялись до мене так сумно, сумно...

Аркадій Півень.

НОВИНКИ.

— **П. Т. Довжники, які брали векслеві позички в часі безробіття в р. 1919,** зволять найдальше в квітни с. р. полагодити свої векслі, щоби охоронити себе перед величезними коштами судовими, які спричинює само вже запротестовання і заскарження векслів. Зараз в перших днях мая будуть всі неполагоджені векслі безумовно і невідклично заскаржені! П. Т. Ручителі зволять у власнім інтересі допильнувати, щоби довжники полагодили свої векслі ще конче в квітні с. р. в касі Земельного Банку Гіпотечного у Львові, ул. Підвалля ч. 7. — П. Т. Довжники нехай не чекають на поіменне листовне візвання, бо навіть і без попереднього поіменного візвання будуть векслі заскаржені. II. 2—3

— Подібний циркуляр як повітова шкільна Рада в Снятині розіслала також по всіх зарядах шкіл львівська повітова шкільна рада. Циркуляр снятинської шк. ради помістили ми у вчерашнім числі нашого часопису.

Львівський циркуляр носить число 1410|22 з дати 29. III. ц. р. Підписаний: Kościelny.

— **Літературний вечір в користь голодуючих літератів з Наддніпрянщини** відбудеться дня 25. квітня у вел. салі Муз. Тов. ім. М. Лисенка при співучасти пп. Свірської, Галицинської, Орської, Винницького, Бобинського, Бабія, Крушельницького, Купчинського, Шкрумеляка і ин. Початок о год. 7·30 вечером. Білети продає Народна Торговля.

— **Арештування.** Дня 18. квітня арештувала поліція в Долині в льокалі Української Бесіди студента Володимира Горбового за виголошення промови на цвинтари в день урядження тут свята в честь поляглих за волю борців, хоча в тій промові ні словечком не заколотив публичного спокою. Інтервенція в справі його увільнення не помогла.

— **Шевченківське свято в театрі.** Нині (субота, 22. квітня) ставить театр „Бесіди" трагедію Є. Карпенка „Момот Нір". У виставі беруть участь: Блавацький, Загаров, Крушельницький, Рубчаківна, Сіятовський, Скалозуб, Стадникова і Стадник.

— **В Стрию** ставить львівський театр „Бесіди" в середу, дня 26. ц. м. оперу Ф. Сметани „Продана наречена" і в четвер, дня 27. ц. м. оперу Ф. Лєгара „Циганська любов".

— **Провокатор на Гуцульщині.** До Брустур, косівського повіту, зайшло недавно якесь індівідуум і почало розбалакувати з Гуцулами про большевиків, похваляючи їх устрій та пробуючи засягнути в Гуцула інформацій про настрої Гуцульщини. Люде пізналися завчасу на провокаторови, звязали його й відставили до староства в Косові. Якеж було їх здивовання, коли по упливі одної години побачили того самого панка, як він зовсім свобідно проходжувався по Косові!

— **З хроніки бандитизму.** В Лубні п. Березів підпалив хтось місцевий костел, який згорів до тла і ніщо з нього не вратовано. Шкода виносить десятки міліонів, не говорячи вже про величезну музеальну вартість костела, який походить з XVI. віку. Місцевий парох зізнає, що до нього прислав хтось анонімові листи з грозьбою, що спалить костел з плебанією, але священик не брав цього на серіо. Та видно, що моральний розклад дійшов у декого з людей до того, що не жахається прикласти рук до знищення того, що святе. — ПАТ. доносить: Ранком 19. квітня розстріляно в Познані військового урядника Тадея Котецкого, засудженого на кару смерти за спроневірення на шкоду польського скарбу звиш пів міліона марок. — На Павла Дзюбу, який вертав з жінкою зі Стрілиск до Байковець, напали два бандити, відібрали їм гроші, здерли кожухи й чоботи і втікли.

— **„Червона Калина"** приступає до видавництва Великого Стрілецького Альманаха (С. С. придн. формації). Всіх стрільців і старшин, котрі служили в цім корпусі і були учасниками боїв на фронтах: німецько-гетьманському, большевицькому, польському і денікинському — проситься надсилати свої спомини, мемуари, фотографії, нариси, оповідання і т. п. на адресу: Осип Навроцький, Львів ул. Марка ч. 20. Редакційному Комітетові Стрілецького Альманаха.

— **Тиждень „української дитини" у Львові і львівськім повіті.** В часі від 21. до 28. мая 1922 включно уладжуємо тиждень української дитини. Отсим просимо у вище означенім часі не уладжувати ніяких концертів, представлень (за виїмком українського театру), забав то що, хиба на дохід „української дитини". — Львівська філія українського краєвого товариства охорони дітей і опіки над молодю. 1-2

— **Робив „добру" опінію.** В Женеві жив Поляк Доброховскі, який на спілку з д ром Локетком заложив хемічну робітню, де м. и. виробляв фальшиву кокаїну, на чім заробив 3 міліони франків швайц. Швайцарський уряд поніс через ті маніпуляції Доброховского міліонові втрати, тому видав приказ його арештовання. Але Доброховскі втік до Польщі. Швайцарський суд засудив його заочно на 3 роки вязниці і домагається від Польщі видачі чесного „родака".

— **Не бався шрапнелем!** В Сторонятині коло Жидятич розбирав М. Мартин шрапнель, хотячи добути з нього пороху для святочної „буханини". Підчас маніпуляції шрапнель вибух і розірвав Мартина на куски. Від вибуху кинувся пожар, який спалив два господарства на попіл.

— **Суфражистки „працюють".** Один англійський психольог мав недавно виклад у Льондоні, на якім звернув увагу слухачів на зростаючу агітацію жінок проти мущин. Жінки утворили формальний заговір бойкотовання мущин, доказуючи, що мущини деґенеруються, ера їх панования кінчиться і що незабаром прийде до влади женський пол, тим більше, що людське життя є „par excellence" женське, по їх думці мущина не сотворений на подобу Бога, а чорт-змія, який спокусив Еву до гріха... Та професор потішає, що цей клич кинули збочені жінки: ті, що у всім стараються малпувати мущин, ті, що вічно незадоволені, неспокійні, гістеричні і хоровиті, а вкінці ті, що ізза певних орґанічних хиб не здібні до природного пожиття з мущиною. Нормальні жінки признають висшість мущин і не доходять у своїй еманципації аж до таких хоробливих висновків.

Управа фабрики тутюк і паперців „Оксана" у Львові замісць святочних бажань усім своїм прихильникам зложила 10.000 мп на фонд українських інвалідів. 1146 1—1

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

Зі спорту.

Анґлійським способом.

Подивляємо характер Анґлійця чи Американця. Подобається нам їхня підприємчивість, енерґія гарт тіла і духа. Що виробило ті прикмети? В великій мірі змаг (спорт) і се певне здивує. Коли туди заглянемо, переконаємося, що се таки правда. Навіть підчас війни відпочивав анґлійський жовнір, граючи в футбол, гаківку чи воротая (cricket). А робітник анґлійський. Він має свої спортові клюби, де на вправах проводить свобідний час.

Треба нам іти в сліди цього найрозумнійшого народа, а наслідуючи його, перекуємо при помочи цього рівнож виховуючого чинника в десятках літ свою народню вдачу. — Тому найвисший час, щоби наші спортові товариства взялися до роботи памятаючи, що спорт не средство удосконалення народа, а не ціль для себе самого. Весна надходить, а з тим можливість без великих коштів скористати з того всего, чого міщухови брак. В морю соняшного світла, зелени і свіжого воздуха є нагода не лише пізнати природу, але засталити здоровля, набрати завзятости і певности себе. Не розуміти під спортом лише копаного мяча, чи ситківку, але звертатися до його найдешевших галузей, як плавання (де щадимо навіть одяг), біг, вкок, мет каменем і т. п. Короткі мандрівки рівнож не вимагають великого матеріяльного вкладу, а виробляють відпорність тіла, товариськість, спільність та пізнавання природи рідного краю. Спорт дає нам змогу станути поруч других народів на міжнародних змаганях олімпійських, дати світови про себе знати, доказати що ми не такі, за яких нас мають. Та до того треба дійсно щось вміти і мати волю систематично попрацювати над собою. А за кілька літ буде така нагода. Почин до поширення нашого змагу взяло на себе спорт. тов. „Україна". Воно хоче заступати круг ділання спорт. Союза. Тож всі змагові товариства повинні звернутися до него з заявою признання йому цеї компетенції, доки Союз не увійде в життя.

А тепер пора нам взятися щиро до праці і підготови (тренінґу), щоби можна було літом чи в осени на другій українській олімпіяді не лише змірити свої сили, але переконатися, як далеко поступили вперед.

✝ Посмертні згадки.

о. Теодор Кузьмів, парох в Підгірцях к. Золочева, помер дня 4. квітня 1922 р. в 53 році життя а в 29 році священства. В помершім втратила українська галицька суспільність одного з борців, які все своє життя присвячували для викування кращої долі Батьківщині. Весь час світової війни, а також большевицьку інвазію витревав на повіренім йому постою, через що сильно підірвав своє і так слабе здоровля. Залишив сиротами — вдову й троє нелітних дітей. Земля Йому пером!

1148 1—1

Іван Бойко, господар в Телячім, підгаєцького повіту, помер дня 3. квітня 1922 р. Покійний, визначний громадянський діяч, належав до всіх повітових і краєвих українських товариств та не жалував грошей на народні цілі. Полишив вдову і 8 дітей, з них найстаршого сина, суддю Дмитра Бойка в Козовій. Помер в 62 році життя, набавившись висипного тифу, ратуючи в хоробі одну сироту. Сирота та перебула щасливо тиф, а опікун її переплатив свій догляд життям. Один з його синів Гринько зложив свою голову під Проскуровом. Покійного похоронено в Телячім, а громадянство по його втраті висловило присутному на похороні синови Дмитрови щире співчуття. В. Й. п.

Теодор Горбаль стрілець-інвалід УГА бриґади отам. Долуда, родом зі Зелева під Львовом упокоївся засмотрений св. Тайнами в 27 році життя.

Покійний, один з найсвідомійших борців за українську державність, брав участь у боях під Львовом, де ранений попав у полон, втратив ногу, а опісля звільнений з полону в марті 1920 р. був арештований і невинно просидів 14 місяців у тюрмі на Баторого. Знущання так підорвали його кріпкий організм, що після виходу з тюрми постійно хорував, аж невмолима смерть скоротила його муки.

Похорон відбудеться в суботу, дня 22. ц. м. о год. 3. по пол. зі шпитальної каплиці при Пекарській вулиці на Личаківське кладовище.

Ольга з Гошоватюків Рондякова померла 25. листопада 1921 р. у Відни. Похорон відбувся на центральне кладовище. В. І. П.

ЖЕРТВИ

Пресовий фонд.

На пресовий фонд української незалежної преси зложили в марках п.: Микола Гуменний суддя Щирець 500 кличе: Фльоріяна Білинського Рава Руська, Мих. Павлюка суд. Рава Руська. О. Й. з Б. 1000 кличе: Юл. Рудницького, Ол. Наконечного, Вол. Ковла всі з Борислава, Константина Назарука Львів. Тов. „Зоря" Дрогобич 5000 кличе: Жіночу Громаду, Касино, Бібліотеку Ів. Франка, Філію Тов-а „Просвіта", читальню Т-ва „Просвіта" в Тустановичах, читальню тов. „Просвіта" Борислав і всі Т-ва „Просвіта" в дрогобицькім окрузі. Др Гіполіт Левицький Стрий 3000. Михайло Головчак Глиняни 500 кличе: Гамаля з Підяркова, Вас. Кабалу Розворяни. Лев Рудницький Станиславів 300. Інж. Ярослав Гаврилів Битків 1000. Д-р Володим. Дроздовський Нове Село 1000 кличе: Ом. Голінатого Нове Село, д-ра Яремкевича Устрики. Григорій Чухрай Мостиска 500 кличе: Мих. Чухрая Завада, о. Теоф. Кміцикевича, Ігната Петрика, Якова Пйотровського, Миколу Сторожа, Вол. Сокульського всіх з Мостиск. о. Николай Грицай Посіч 500 кличе: д-ра І. Грицая Львів, д-ра Остапа Грицая Відень. Олена Бандрівська Воловець 500 кличе: Олену Мартинець Пшеничники, С. Теслеву Королівка, Йосифу Ліськевич Сянік, М. Пилипчакову Воловець, К. Стеранкову Гладишів. інж. Олекса Котис Небилів 1000 кличе: Костя Котиса суддю Перемишль, о. Данила Котиса Гнилиці. Кооператив „Самопоміч" в Чернелеві 1000 кличе всі кооперативи в тернопільськім повіті. Теодор Гоза проф. Перемишль 1000. Олекса Козьоринський суддя Балигород 500. о. Олекс. Ніжинський Зелена 300, Евфрозина Кузів жена адв. Дрогобич викликана незвісного імени особою, що підшилася під імя інжінерової Дидинської 1000 мп. кличе: д-ра Чапельського, вет. Чубатого, п. Ратальську, п. Модрицьку—всіх з Дрогобича на довільну квоту.

На українську університетську молодь зложили в січни 1922 р. через Пов. Комітет збірок в Долині в марках польських:

Вп. Величковський 200, Леон-

„Українська Видавнича Спілка“ у Львові
відновлює видання журналу
„Літературно-Науковий Вістник“

Виходитиме від 1. мая с. р. раз в місяць в обємі 6 аркушів великої вісімки. Ціна одної книжки Мп. 600, з поруч. почт. перес. Мп. 630. Передплата до кінця вересня 1922 Мп. 3000, до кінця 1922 р. Мп. 4.800. Письма й гроші слати на адресу: Володимир Гнатюк, Львів, Чарнецкого 24. — В Чехословаччині одна книжка Кч. 13. Замовляти на адресу: Василь Паліїв, Ужгород, Берчені 24. 1089a) 1—1

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВІСТНИК.

Рецензії і замітки.

Юра Шкрумеляк. ПОЇЗД МЕРЦІВ. Львів 1922 р. Видавництво „Червона Калина“.

Не тому відложив я „Поїзд Мерців“ Юри Шкрумеляка, що може не мав терпеливости прочитати його до кінця, ні! Противно, захопила мене ця мала брошурка, але... викликала великий сум, невиносиму тугу за минулими днями, розбитими надіями, за тими — котрі впали на шляху до Голгофти, на яку прямувала Галицька Армія. Мимоволі пригадалися слова батьків, коли виряжали своїх синів на зустріч новому майбутньому: — „Ідіть, набирайте сил на широких степах України — і назад повертайте“. А з чим повернули? Де була причина їхніх невдач? За що згинув найкращий цвіт галицької країни? А хто нам скаже про це?

Такі думки викликала у мене явленька брошура Шкрумеляка. Я відложив її, щоби знову взяти до своїх рук тоді — коли збудить ся туга за тими, котрі не вернуть до нас більше ніколи.

В своїй невеличкій брошурі Ю. Шкрумеляк своїми льогічними та яскравими образами малює нам ті терпіння, які виносив кождий член галицької армії по відході за Збруч. На підставі фактів, автор описує нам ті періпетії, які переходила армія на Придніпрянщині. Книжечка написана простою, гарною мовою і заслугує на як найширше розповсюдження.

М. С.

Микола Михалевич. ПАСІКА. Пяте видання поправлене, з портретом, з одним образком і девятнайцятьма рисунками. Львів, 1922. Накладом і заходом Українського Педагогічного Товариства. — 80 сторін великої 16-ки. — Ціна 300 мар. п.

Накладом У. П. Т. вийшло пяте, поправлене видання знаменитого підручника ветерана галицького пасішництва о. М. Михалевича, який сього року обходить 80-ті уродини.

Потреба видання була вже давно пекуча, так як останній наклад ще перед війною вичерпався. Книжка, написана в формі катехізму, подає дуже приступно основні відомости про те, що треба знати, чого постаратися, та як, що, коли робити, щоби пасіка все добре велася“.

На вступі подає автор найконечніщі відомости про життя, хороби та деякі менше або більше пожадані для пасішника прояви життя пчіл, відтак описує докладно будову галицького („словянського“) улия. В тій части книжки є дуже цінний просторий, зілюстрований богатьома рисунками опис виробу соломяних улиїв способом пок. о. П. Бажанського, на основі якого кождий, коли лиш докладно придержується поданих правил, може сам змайструвати дуже дощільний, а не дорогий улий. Описом найважніших пасішничних приладів кінчить автор другу частину праці.

Третя — найбільша — частина містить огляд пасішничних робіт на цілий рік, та короткі вказівки про зужиткування меду. У своїм викладі не дає автор теоретичних міркувань, а подає чисто практичні вказівки; се робить книжку дуже приступною не лише для початкуючих пасішників, але і для всякого грамотного, хотьби не дуже освіченого чоловіка.

При всіх знаменитих прикметах книжка о. М. Михалевича має одну хибу, якої годі навіть в тій короткій згадці не зауважити, а се, що поза галицьким улийом не узглядняє жадної иншої системи. Шановний Ювилят, який має дуже великі заслуги, як один з піонірів в акції впровадження рамкових улиїв між нашим народом не виходить в квестії системи улиїв поза 1875 р., в якім усталено норми для галицького улия. Се пояснимо обставиною, що о. Михалевич ціле своє життя перевів на Поділлю, в околицях лише з одним, дуже видатним пожитком (цвіт гречки); а в тих околицях галицький улий ще й нині уживають з великою користю. Инакше представляється справа в околицях з ріжноманітним, хоч меншим пожитком, для яких галицький улий, в якім треба уживати не економічного середника здушення матки, не надається, і для яких треба доконче оглянутися за иншою, більше відповідною системою улия.

Ся — впрочім дуже важна — прогалина в підручнику о. Михалевича, в нічім не вменшає його вартости, а навіть робить його одноцільним. Коли зважимо, що наше населення уживає (до недавна майже виключно) галицького улия, від якого переважно всі початкуючі пасішники зачинають свою практику, то годі собі уявити більше пригожого підручника в першій мірі для початкуючих пасішників.

Замітити вкінці треба, що книжка видана, як на воєнні обставини, гарно, має 21 ілюстрацій, а ціна її — 300 мп. — в порівнанні до обєму (80 ст. великої 16-ки) дуже приступна. *М.*

З полиці бібліофіла.

М. Грушевський: УКРАЇНСЬКІ СТАРОДРУКИ — „Книга“ Відень-Київ. Грудень 1921. Ч. І. Ст. 2—4.

Проф. Грушевський, рідкий на українському ґрунті представник научного бібліофільства, помістив у віденській „Книзі“ преінтересну замітку про українські стародруки, якої не можемо проминути без уваги.

Довідуємося відтіля, що шан. професор, будучи в Москві на засланню, успів віднайти рідкі і цінні примірники Заблудівського толкового „Евангелія“ з 1569 р. та Львівського „Апостола“ з 1574 р. Скарби ті одначе... згоріли по дорозі разом з вагоном, у якому їх везено. Морозом проймає спокій закоханої в мистецькій старовині людини, яка говорить: „Правда, як би не згоріли вони у вагоні, згорілиб у Київі рік пізнійше з усею иншою моєю коллекцією стародруків. Так їм судилось! А все-ж і досі залоскоче коло серця, коли згадаю сі роскішні фоліянти, величаве письмо, стилеві оздоби, прегарну киновар, увесь сей маєстат нашого старого, друкарського куншту“.

Зацікавлення українською старою книгою ніколи не було в нас занадто живе. Грамотних бібліофілів можна почислити на пальцях, а були ними — Максимович, Грушевський, Широцький, Крипякевич і може ще дехто з менче відомих. Мало не все, що для старої української ґрафіки зроблено, зроблено чужинцями.

Заінтересовання шан. автора українськими стародруками виникло в звязку з його публікаціями по історії української культури. Останнім пляном Грушевського до війни було видання книжки з можливо повним використанням ґрафічного матеріялу Львівського „Апостола“, так як зробив це він у своєму виданню „Культурно-нац. рух“, користуючися цілим рядом других стародруків.

Плодом цього заінтересовання є згадана в горі замітка шан. професора, писана з памяти на основі старих вражінь і тому може не зовсім вірна, хоч цінна своїм синтетичним характером.

Перші українські друки Івана Федоровича Заблудівські і Львівські старалися наблизитись своїм характером до старого, уставного письма, великих фоліянтових рукописів, роскішного письма з масою киновари, великими маргінесами і буквами. Московські друки взорувалися на традиційному київському уставі, якого клясичним памятником являється найстарша і одна з найроскішнійших рукописів Остромірового Евангелія, виготовленого в Київі для Новгороду Великого.

Острожська друкарня, якою відтак кермував Федоров, більш пильнує економії, через що її видання вбогі з ґрафічного боку. Мало що багатші від них львівські братські та стратинські балабанівські друки. Ґрафічні амбіції підіймаються щойно з моментом переходу друкарського діла до Київо-печерської печатні. Тимто 1613 р. появляється „Антологіон“-унікат в своїм роді так багатством ґрафічного матеріялу як і його стилевістю, опертою не на західніх зразках, а на місцевій, іконописній традиції. В слід за цим виданням йде найбогатша ґравюрами книга „Печерський Патерик“, який протягом XVII. і XVIII. ст. пройшов кільканайцять видань, до яких чотири рази ґравіровано повний сортімент ілюстрацій. Далі йде славний „Требник“ Петра Могили, одно з найбільш монументальних видань роскішю свого письма і друкарської штуки. Ще ґрандіознійші „Мінеї“ Дмитра Ростовського припадають на часи Мазепи, розцвіту київського мистецтва взагалі. Тоді то розцвітає український мідерит, якого найкращий представник Тарасевич творить в перших роках XVIII. ст. новий сортіменг ґравюр для „Патерика“, найкращі річи в історії української ритовини.

Указ 1720 р. убив українську печатну продукцію майже цілковито. Ще раз підіймається українська ґрафіка в творах Григорія Левицького, але це був тільки соняшний момент в добі неповздержного упадку. І щойно на прикінці минулого століття прокидується свідомість упадку і туга до виходу з незавидного положення, викликані без сумніву в першій мірі заходами самого автора, який виданням свого „Культурно-нац. руху“ сотворив епоху.

Рух в напрямі відродження гарної української книжки набирає чимраз більше сили і розгонової енерґії а на його чоло висовується два талани — Василя Кричевського і Юрія Нарбута, що у відносно короткому часу успіли витворити довкола себе атмосферу пересичену культом гарної книжки. *А. Ц.*

Бібліоґрафія.

(Книжки і видання надіслані до Редакції).

Стефан Левинський. ІЗЯСЛАВОВА ПОБІДА (Траґічний епізод на 3 дії). Вид. Т-во „Вернигора“ 1922. Відень-Львів. Ст. 32 8⁰.

Д-р Михайло Лозинський. ГАЛИЧИНА в рр. 1918—1920. „Української Революції“ розвідок і матеріялів кн. пята. Відень 1922. Ст. 228. 8⁰. Виданнє українського соціольоґічного інститута.

„БУДЯК“. Рік II. ч. 8—9. (Великодне число). Львів 15. квітня 1922. Ілюстрації п. Ковжуна і Свинарского. Ст. 12.

„НАШИМ ІНВАЛІДАМ“. Одноднівка. Львів у квітні 1922. Ст. 24. в. 8⁰. Зміст: *Л.*: Нашим інвалідам. *Р. Купчинський*: Українським інвалідам. *І. Крипякевич*: Терехтемирів (козацький військовий шпиталь). *В. Щурат*: Веснянка. *В. Софронів*: Чорна троянда. *В. Щурат*: В ожиданні. (З німецького). *М. Вороний*: IX. Hostias. *М. Вороний*: Рубіни. *У. Кравченко*: Нарис. *В. Бобинський*: Веслярі. *Ю. Ш.*: Преса У. С. С. *О. Бабій*: Лист вязня. *Г.* Український дім інвалідів. *Л. Лепкий*: Нічліг. *М. Курах*: Тим що впали. *Карпенко*: Пять рисунків.

НОВА УКРАЇНА. Безпартійний двотижневник громадського, культурного та економічного життя. Видає Б. Мартос. Редаґує Колеґія. („Нова Україна“ шукає засобів і форм відбудови рідного краю). Ч. 1. і 2. Прага 30. березня і 15. квітня 1922 р. Ч. 1. *Гр. Наш*: Завдання часу. *С. Гольдман*: Кріза світового господарства. *А. Намітюк*: Як Англія гадає розвязати єгипетське питання. *Н. Григориїв*: Чесько-українські стосунки. *М. Шаповал*: Господарська віднова України. *С. Гольдман*: На шляху до обєднання робітництва. *М. Сріблянський*: Ольга Кобилянська. *Гр. К. Г. Солуха* (Некрольог). Посмертна вістка (О. Косткевич). Економічна хроніка. Українське життя за кордоном. Ч. 2. *М. Сріблянський*: Шевченко. *О. І. Бочковський*: Каменяр чеського нац. відродження про самостійність українського народу та мови. *Б. Мартос*: Забезпечення кредитових білетів золотом. *К. Коберський*: Нова економічна політика совітської влади. —Соціяльна політика.—Народне господарство,—Соціялістичний рух.—Некрольог (К С. Сокол).—На Вкраїні. — Українське життя за кордоном. Адреса Редакції: Прага III *Seřikova* 4 III. р.

„НИВА“ Рік XVII. ч. 3—4. Львів март і квітень 1922. Ст. 160. 8⁰. Зміст: Із римських торжеств. *о. В. Гліб*: Церковне питання в Росії. *о. Д-р Дорожинський*: Вибір папи. *о. Й. Скрутень*: Акція проти унії і уніятів. *о. Д-р Т. Галущинський*: Значіння св. Письма в проповідництві. *о. Д-р Г. Костельник*: Народна чи вселенська церков. *П. Хомин*: Церковне питання на Підкарпатській Руси. *о. В. Лиско*: Марійське Т-во молоді. *о. Д-р Гр. Костельник*: „Чесність з собою“. Загальні Збори Тов. св. Ап. Павла у Львові. Посмертні вісти. Зі світа. Нові книжки. Всячина.

„ЧОРНОГОРА“ (Неперіодичне письмо для робітного народа) під ред. *К Трильовського*, Том І. ч. 4. Відень 1922. Зміст: *О. Маковей*: З подорожи до Київа. *В. Лебедова*: Малий Гуцулик. *К. Трильовський*: Батько і син. *О. Бабій*: Між своїми. Ев. Пуза. *Ю. Пантелейчук*: Як спускалась ніч. *І. С.*: Два брати. *К. Т.*: Лист невірної жінки. Оголошення.

Що не знищила війна — те може кождої хвилі знищити огонь, тому обезпечайте своє майно на теперішню вартість в ТОВАРИСТВІ ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“ у Львові вул. Руська ч. 20. І. 1—?

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВ-А ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

У Львові, Ринок 10, має новини:

— — — Едґар По: Новелі, М. Возняк: Початки Української комедії, Фосколо: Останні листи Якова Ортіса. — — —

тович 100, Гойванович 60, Вірстюк 200, д-р Данилович 1.000, Крушельницька 500, Чикалюк 100, д р Равич 1.000, Зборовський 1.000. Манавій 500, Яримович 1.000, Івасюк 500, Филипчак 300, Антонович 500, Майхрович 500, о. М. Лада 1.000, Чекалюк 350, Мазуркевич 1.000, Ференц 100, Бойсан 40, Іваськевич 1.000, Жмуркевич 1.000, Кардаш 100, Дм. Грицей 500, В. Данюк 100, І. Антонович 200, Шумей 200, Шпитко 200, Ковальський 300. Мазуркевич 100, Бойдуник 100, Иосиф Бойдуник 100, Костецький 100, Кардаш 500, Савицький 100, Кабич 100, Кардаш 200, Притуляки 1.000, Винник 300, Коропецька 200, Горбовий 500, Грабовенська 100, Здерковський 100, О. Любачівська 500, Хоптякова 1.000, Антін Горбовий 500, Медвідь 200, Струтинський 100, Жмуркевич 100, Струтинський 100, Струтинський 200, Стефанишин 100, Антоновичева 100, Гретчак 100, Гомод 100, Олекса Грицай 100, прочі (імена нечиткі) 570·—; разом 20.820, гром. Тростянець, Белеїв, Слобода вол. (збірка) 5.782; гром. Надіїв, Раків (збірка) 6.770; гром. Новоселиця 1.540; гром. Мізунь старий 6.140; гром. Туря велика 3.385; гром. Струтин нижний 1.000; о. С. Шпіцер 100; крім сего надзвичайна збірка 56.460; разом 101.997.

Зібраних Пов. комітетом збірок в повіті Яворів з нагоди коляди в мп.: Яворів-місто 15.905, Яворів-Гребля Курівка 3.100, Яворів-Загороди 1.875, Яворів Мале пер. 11.575, Яворів Велике пер. 9,000, Вільшаниця 2.000, Чернилява 8.002, Ляшки 2.000, Бунів 2.795, Любині 2.905, Чорнокінці 605, Старий Яжів 4.800, Молашковичі 2.021, Яслиска 2.500, Курники 1.100, Віжомля 4.005, Наконечне 1.970, Кобильниця руська 3.546, Стариска Воля 1.820, Завадів 3.772, Поруби 1.810, Вілька зміївська 2.000, Нагачів 1.000, Вербляни 3.202, Грушів 4.290, Чемирівка 1.000, Явидниця 3.100, Воля гнійницька 747, Порудно 2.064, Рогізно 4.000, Мужиловичі 1.200, Стариска 1.200, Серни 3 715, Краковець 11.430, Хотинець 6.000. — Разом 132.054 мп.

З того відступлено в користь „Рідної Школи" в Яворові 79.232·40 мп., 52.821·60 мп. передано до центрального комітету збірок.

Всім жертводавцям і організаторам збірки складає на сім місци подяку

Центральний Комітет Збірок.

Виказ жертв на будову церкви на львівськім передмістю-Левандівці

за час від 15/9 1921—15/3 1922 в поль. марках:

(Продовження).

о. Гайдукевич — Пізнанка 700, Левицький Н. — Оброшин 1.400·50, Галан С. 1000, д-р Юркевич — Львів 1000, о. Фединський Іван 2.500, збірка з церкви св. Юра 1.791·50, збірка з церкви Преображенія 8.560·50 (на школу 2.853·50), Ґаба Никола — Львів 2000, Спасник Никодим — Богданівка 1000, Леонтович Стефан — Львів 200, Кушлик Іван — Городок 150, Хомик Антін — Городок 100, Карлаш Кароль — Львів 100, Кіняр Стефан — Львів 100, Лукасевич Валеріян — Львів 104, Мех Григорій — Львів 100, о. Т. Б. 2.000, збірка з церкви в Жидачеві 4.509·50, Н. Н. за жовтень 50.000, збірка з церкви св. Юра 3.635.50, збірка з церкви Преображенія 3·000, збірка з церкви св. Юра 3.154, збірка з церкви Преображенія 3.150, Мілевичова — Підберезці 500, Шіфмілер Василь — Львів 500, о. Ортинський — Топільниця 500, збірка в церкві св. Юра 4.530, збірка церковна — Наварія 2.650, збірка церковна — Пустомити 1.200, о. Боднар Антін — Нараїв 1000, о. Охримович — Урич 4.000, о. Мороз Григорій — Бориня 2000, збірка в церкві св. Юра 1.113, збірка з церкви Преображенія 3.700, збірка з церкви св. Юра 2.715·50, збірка з церкви св. Юра 1.057, Н. Н. за падолист 50.000.

(Продовження буде.)

ОПОВІСТКИ.

Народчий театр Тов. „Українська Бесіда" у Львові, під артистичним проводом Олександра Загарова. Саля Тов. ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5.

Субота, 22. квітня: Шевченкове свято, — премера „МОМОТ НІР" траґедія на 5 дій Єлисея Карпенка.

Неділя, 23. квітня: попол. „ГАЛЬКА" опера на 4 дії Стан. Монюшка, вечером „ЯСНІ ЗОРІ" драма на 5 дій Б. Грінченка.

Початок пополудневих вистав о год. 3, вечірних о год. 7·30.

Білети продає раньше „Народна Торговля, а в день вистави від год. 10 до 12 перед пол. і від год 2 попол каса театру.

Двомісячний курс підготовляючий до учительської семінарії уладжує Жіночий Кружок У. П. Т. ім. Ганни Барвінок у Львові з днем 25 квітня ц. р. Кандидатки мусять виказатися укінченою школою видїловою (зглядно 7. клясою всенародньої школи) або відповідаючим сему научним присбособленням. Оплата за курс 3000 мп. Наука відбуватиметься що дня в пополудневих годинах. Зголошення приймає і всяких інформацій уділює Дирекція дівочої школи ім. Шевченка вул. Мохнацького 12.

Курс української мови для учениць з польських шкіл, які хотілиб здавати до наших шкіл народних і середних, буде відкритий в школі ім. Шевченка, як що зголоситься відповідне число кандидаток. Наука пополуднева — безплатна. Зголошуватися при вул. Мохнацького ч. 12.
1170 1—3

Ширші Членські Сходини „Союза Українок" відбудуться в понеділок дня 24. квітня ц. р. о годині 6. вечером (точно) в домівці Товариства. На порядку нарад справа організації промислової секції і справи фінансові. 1169 1—1

Зі Спорту. 1) Взивається всіх грачів копаного мяча в важній справі явитися в суботу дня 22. ц. м. о год. 6. веч. на пл. „Сокола Батька".

2) На отворення сезону Українське Спорт. Тов-о „Україна" улаштовує в неділю, дня 23. ц. м. о год. 3·30 по пол. на пл. „Сокола Батька" І. Мячеві Змагання між дружинами „Україна І А" (Львів) — „Україна І Б" (Львів). 1—1

Дрібні оголошення.

КОМНАТИ кавалерської шукаю. Редакція „Вістника" для Мирона. 1152 1—3

УЧИТЕЛЬКА зараз потрібна до дівчинки з IV. кл. нар. Вимагається початків гри на фортепяні. Услівя після умови. — Гр.-кат. Уряд парохіяльний в Білянах п. Козачівка. 1166 1—2

ДО провадження склепу з залізними товарами у Винниках — Вайнберґен потрібний зарядчик. Зголошуватися устно або письменно, з поданням уздібнень і вимог до „Устрою", С-ка з обм. пор. Львів, Личаківська ч. 64, І. 1165 1—1

ПРОДАМ уживану дорожку (фякер) з подвійними колесами (4 залізні, 4 гумові), упряж на пару і поєдинку рівнож на бажання концесію. Відомість в Адміністрації 1163 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Подяка.

Неумолима судьба забрала нам Найдорожшу Жінку і Матір Ольгу Рондяк. Одинокою розрадою в сім великім горю були для нас докази співчуття зі сторони знайомих і жичливих нам людий. На сім місци складаємо нашу найсердечнійшу подяку о. Гуливови, адміністраторови парохії св. Варвари у Відни за відпровадження тлінних останків Покійниці на місце вічного спочинку, а Вп. Землякам перебуваючим у Відни за участь в сім сумнім обряді. Спеціяльно дякуємо Вп. Петрови Глібчукови за відвідини і опіку над хорою і осамотненою на чужині Покійницею. Рівнож дякуємо Вп. Косівській Інтеліґенції, котра без виїмків ґреміяльно взяла участь в заупокійних Богослуженнях, як також представителям Міщанства і Робітництва. Дальше дякуємо за участь в заупокійних Богослуженнях Всч. оо. Гелитовичови, Герасимовичови, Дрогомирецькому, Сапрунови, Арсеничови і Маковійчукови, а сим двом послідним що не пожаліли труду і прибули з подальших околиць. Вкінці дякуємо діріґентови хору Радникови Ромуальдови Сельському і Вп. Членам хору, що своїм гарним співом причинились до звеличання сумного обряду. Приймiть від нас сердечне: Спаси-Біг!

1162 1—1 *Муж і Донька.*

„УСТРІЙ" Товариство промислово-будівельне — — Спілка з обмеженою порукою. — —

Виконує: всякі роботи будівельні.
Достарчає: матеріялів будівельних в власних складів.
Уладжує: інсталяції промислові, домові, фабричні, будує доми, церкви, млини тартаки.

Власні варстати Інстиляційно слюсарські ВИННИКИ-ВАЙНБЕРҐЕН к. Львова. — — Склад рур цементових, бетонових сходів і цементу в бочках. — —

Головне Бюро: Львів, вул. Личаківська 64, І.

1165 При більших трансакціях Спілка виробляє потрібні кредити. 1—1

Штучну вощину

з чистого пчільного воску досконало виконану доставляє і приймає віск на перерібку „ПАСІЧНИЧА СПІЛКА" у ЛЬВОВІ, вул. Зіморовича ч. 20. — Близші інформації на жадання. 1172 1—3

Дня 23. квітня 1922 р. о год. 3 попол. відбудуться в салі філії Т-ва „Просвіта"

:: ЗБОРИ ::

Жіночої промислової Кооперативи

„Труд" в Любачеві.

КОМІТЕТ:

Е. Лаврівська, О. Михальчишинова
1167 Я. Арданова. 1—1

Позір Підгаєччина!

ПРОМИСЛОВО-ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

„ТРУД" в Підгайцях

відкриває з днем 1. мая 1922 р. в домі п. Бідинського при вул. Широкій — робітню жіночих суконь, мужеського і жіночого біля — з відділом для направок одягів і біля. — Ціни умірковані. — Виконання 1164 первороядне. 1—3

Найкращі Найліпші- Найдородливійші ОГІРКИ

середньо-довгі

продає **ЛЕСЬ ГАНДЗЮК**

1174 СТРИЙ, ТРИБУНАЛЬСЬКА 13. 1-3

— Кооперативам та склепарям опуст. —

НИТКИ вс. рода, до шиття і вишивання, гуртом і на дрібно продає дешево і поручає свої робітні суконь і біля, де працює 27 сил

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА **„ТРУД"** — ЛЬВІВ, — Ринок ч. 29. XV 1—20

Прекрасні образи

в олійних красках

малюнку проф. ОМАНА

величини 20 × 28 на картоні.

1) І. ФРАНКО, 2) Т. ШЕВЧЕНКО

продає для Галичини по 240 мп. Для книгарень значний опуст Заподана ціна не є сталою по причині зміни валюти. — Замовляйте лише на адресу: Kunstverlag „UMNA", WIEN VIII, Lederergasse 20. 1013 3-4

Увага.

Отсим подаємо до відома Українському Громадянству, що у Львові при вул. Короткій ч. 3 та Городецькій 64 (проти костела св. Єлисавети) у шевській майстерні АНТОНА БИРКИ, працюють найкращі фахові сили еміґрантів з України з першорядних київських шевських закладів. Майстерня виконує добірну чоловічу, жіночу і дитячу обуву, звичайну і люксусову а також відновлює і направляє стару. Замовлення виконується скоро, солідно і дешево. 1138 3—4

Пора! Молочарські СПІЛКИ Старі обновляти, нові основувати. — — —

По вказівки і знаряди належить звертатися

до Кр. Союза Молочарського

875 В СТРИЮ. 7—10

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Тов. кред.

„Українська Міщанська Каса"

стов зар. з обм. порукою

в Станиславові

відбудуться в суботу, дня 29. квітня 1922 о год. 4. по пол. у власнім льокалі при вул. Сапіжинській ч. 23 з слідуючим порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з послідних зборів.
2) Рахунковий звіт і білянс за 1921 р.
3) Звіт з контролі краєвого Союза Ревізійного і справоздання контрольної комісії з внеском на уділення абсолюторії за р. 1921.
4) Розділ білянсового зиску.
5) Вибір 3 членів Надзірної Ради і 1 заступника.
6) Внески і запити.

За леґітимацію до участи в заг. зборах служить уділова книжочка. Замкнення рахунків і білянс за 1921 р. можуть члени переглядати в льокалі Т-ва в ур. годинах.

Станиславів, дня 6. квітня 1922.

Др Вол. Янович предсідатель. Радислав Ставничий секретар. 1141 3—3

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від 19. квітня с. р.

Найзнаменитше правдиве видовище. Найбільша сензація сезону. Найславнійший америк. архитвір. Драма сензаційно-сальонова в 6 актах п. з.

Індійський кинжал

ПІД ВПЛИВОМ ГІПНОЗИ.

Видає і за редакцію відповідає Осип Кузьма.

З друкарні Спілки „Діло".

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL